

Qui té un amic té un tresor

Marta Fos Ferre

A tots els països de l'Àfrica hi ha tradicions antigues i molt boniques que s'han anat transmetent de generació en generació. De totes elles però, n'hi ha una que agrada molt a tots els infants africans sigui quin sigui el país on viuen i és que cada nit, sota un cel immensament estrellat, els infants es reuneixen al voltant de l'avi més vell i savi de tot el poblat. No hi ha televisions, llums ni màquines i tot i així els nens i les nenes són molt feliços.

En un d'aquests poblats rurals i molt senzills situats al nord d'Etiòpia, hi vivia fa un any la Samri, una nena de vuit anys, molt simpàtica i tranquil·la. Es passava llargues estones escoltant atentament les rondalles i contes que el seu avi explicava davant de tothom. Ella admirava el seu avi, perquè era la persona més sàvia i vella de tot el poblat. Quan es van morir els seus pares, el seu avi la va acollir a casa seva. Només es tenien l'una a l'altre i a la Samri li agradava molt escoltar els seus contes a tot hora del dia.

Una nit, però, l'avi es va posar molt malalt. Era molt vellet i ja no es va veure capaç d'explicar cap més conte. Abans de morir, va agafar la mà de la Samri i li va xiuxiuejar a cau d'orella un últim consell: *Qui té un amic, té un tresor.*

Des d'aquell dia, la Samri va viure en un orfenat d'Etiòpia fins a que va conèixer la seva nova família i va venir a viure en un poblet de Catalunya ara fa deu mesos. Es va adaptar molt bé a la seva nova família i a la seva nova vida al poble i al cap d'unes setmanes d'haver arribat ja començava a parlar català.

El seu millor amic es deia Genís, un nen de vuit anys com ella, molt simpàtic i divertit. Tots dos eren molt amics des del dia que va arribar a Catalunya i vivien molt a prop.

Es van conèixer a l'aeroport del Prat. La Samri acabava d'arribar d'Etiòpia amb la seva nova família. El Genís va anar a donar-li la benvinguda i estava molt emocionat perquè coneixeria la seva nova amiga. Des que es van veure per primera vegada, es van adonar que serien grans amics.

En sortir a l'exterior de l'aeroport, la Samri estava feliç, però molt cansada perquè havia fet un llarg viatge i hi havia moltes coses noves que veia per primera vegada: la família, les fotografies i les abraçades de tothom...

En Genís ho va notar. Va anar cap a ella, li va somriure i li agafà la mà. La Samri, en veure el gest d'aquell nen tan amable, li va tornar el somriure i li va

estrènyer ben fort la seva mà. Llavors va recordar les últimes paraules que li havia dit el seu avi: *Qui té un amic té un tresor*. I així va ser. Amb el pas dels dies, els dos infants es van tornar inseparables.

Les famílies del Genís i de la Samri eren molt amigues, vivien en un carrer molt bonic i assolellat situat al centre del poble. Eren gairebé veïns, només els separava una casa entremig de la seva.

La família de la Samri tenia una botiga molt coneguda de llibres al poble. Li agradava molt anar-hi, mirar els llibres i les il·lustracions. A través de tots i cadascun dels llibres, recordava el seu avi i els contes que li explicava a Etiòpia i se sentia feliç de tenir-lo present.

Les primeres setmanes després de l'arribada de la Samri, el Genís es passava llargues estones ensenyant-li els racons més bonics del poble i fins i tot de la comarca, li ensenyava les places, els racons de joc, els carrers...

Ella quedava meravellada per l'entusiasme que mos trava el Genís per ensenyar-li cada racó del poble. Obria els ulls com a taronges escoltant les explicacions del seu amic. No entenia res del que li deia perquè a Etiòpia parlava un idioma diferent, però en comptes d'arrufar el nas, mostrava el seu millor somriure i s'agafava de la mà del seu amic tot escoltant detalladament cadascuna de les seves explicacions. I així va ser com la Samri va començar a entendre cada vegada millor el català, escoltant, aprenent i observant les simpàtiques explicacions del seu nou amic.

Un assolellat diumenge de primavera, el Genís, la Samri i les seves famílies van anar a una platja que hi ha a prop de casa seva. A tots els feia molta il·lusió aquesta sortida, ja que volien mostrar el mar a la Samri.

En arribar-hi la Samri va baixar corrents del cotxe tot i que encara no estava aparcada. El Genís sortí darrere seu preocupat per la reacció de la seva amiga. No entenia què feia la Samri corrent cap a l'aigua. A ell, li semblava la cosa més normal del món anar-se a remullar al mar i no li donava cap importància a aquest fet quotidià.

A la Samri, en canvi, li va semblar un fet extraordinari. Es va quedar quieta, immòbil, parada davant d'aquell immens mar. Li brillaven els ulls, estava molt sorpresa, feliç i meravellada. Era la primera vegada que veia tanta aigua junta. Tot i que feia una mica de fred, el Genís no va dubtar ni un moment a apropar-se fins a l'aigua amb la intenció de remullar-se els peus. S'hi va banyar de seguida, però a la Samri li va costar una mica més entrar hi.

Estava molt pensativa. Se sentia minúscula davant d'aquell mar tan gran ple d'aigua per tot arreu. Va tancar els ulls per un instant i un gran mar de pensaments i re cords navegaren malencònicament dins el seu cap. Va fer un pas endavant mentre notava com l'aigua li remullava les cames. Era una sensació nova, agradable i alhora estranya.

Amb el pensament, va viatjar molts quilòmetres enllà, fins a Etiòpia, el país on va néixer. Recordava el seu poblat, els seus pares, l'avi i la poca aigua que tenien. A Etiòpia, les dones i els infants han de caminar molts quilòmetres diàriament, carregant garrafes al coll per aconseguir una mica d'aigua per viure. L'han d'anar a buscar ben lluny, a rierols o bassals d'aigua i tornar cap a casa carregats amb molts litres d'aigua al coll. La Samri ho explicà al Genís i ell va quedar molt sorprès perquè pensava que tots els infants d'aquest món poden gaudir de l'aigua que volen. Des d'aquell moment, el Genís decidí que enlloc de malgastar l'aigua com feia moltes vegades, començaria estalviant tota l'aigua que fos possible, tan cant bé les aixetes i aprofitant l'aigua de la pluja...

Després d'uns segons de malenconia, la Samri va somriure. Estava molt feliç de ser allà amb la seva família i el seu millor amic. Va entrar a l'aigua. Hi van estar una bona estona fins a que quedaren esgotats de tant jugar i nedar. Al cap d'uns minuts, van reposar una mica mentre les dues famílies els feien fotografies per tenir un bonic record d'aquell dia.

De sobte, els dos infants van veure que hi havia un objecte molt brillant dins l'aigua a pocs metres d'allà i no van dubtar ni un segon a tornar a entrar al mar de pressa i corrents. Van trobar una ampolla de vidre amb un missatge escrit a l'interior. No s'ho podien creure, seria un missatge secret? El mapa d'un tresor? El dibuix d'algun pirata?

La curiositat podia més que l'enginy a l'hora de treure el tap, estaven tan nerviosos per obrir l'ampolla que les mans els tremolaven d'emoció i no podien obrir-la.

Van decidir demanar ajut al pare del Genís que els va obrir l'ampolla en un tres i no res. Desenrotllaren el pa per amb molta cura i van descobrir-hi unes frases que no entenien. Van estar tot el trajecte de retorn cap a casa molt callats i pensatius. Intentaven desxifrar el missatge de l'ampolla però no se'n sortien.

En arribar al poble, aprofitant que era diumenge a la tarda, la Samri i el Genís van sortir a jugar a la plaça que hi ha al final del seu carrer. Es van trobar amb els seus companys de l'escola, la Júlia, el Marc, la Martina i el Nabat i es van seure en un racó de la plaça. El Genís i la Samri els van explicar la troballa de l'ampolla

i els van ensenyar el paper que hi havia dins. El van mirar i remi rar fins a deu vegades, ajuntaven lletres, les separaven, les combinaven de mil maneres possibles, però no podien desxifrar el missatge de cap de les maneres. Es va fer tard i els seus amics van haver de marxar cap a casa, però els dos infants es van quedar allà uns minuts més, observant aquell curiós paper indesxifrabl.

De cop i volta algú els enlluernava. No sabien d'on venia aquella llum tan brillant, però de seguida van deduir que venia d'algun racó de la plaça. La Samri es va adonar que a l'altra banda de la plaça hi havia un avi que els observava i somreia. S'hi van acostar. L'avi no deia res, tant sols els picà l'ullet i els va donar un mirall. Els dos infants es van quedar bastant desconcertats. Per què el volien ells un mirall? L'avi marxà taral·lejant en veu baixa una cançó. El Genís i la Samri es van quedar enmig de la plaça amb el paper del missatge i el mirall. Quin avi més misteriós, estaven molt encuriosits per saber qui era aquell senyor tan amable que els havia donat un mirall sense ni tant sols conèixer-los.

Quan ja gairebé s'havien donat per vençuts intentant desxifrar el missatge de l'ampolla, el Genís es va fixar en el mirall que tenia la Samri a les mans. Hi reflectia el pa per del missatge i ho podia llegir bé! Llavors van descobrir el secret: les frases estaven escrites amb les lletres invertides. Estaven molt contents perquè a través del mirall, que reflectia la frase correcta, havien pogut desxifrar el missatge. El Genís i la Samri van ordenar totes i cadascuna de les lletres molt contents gràcies a l'ajut d'aquell mirall i van poder llegir:

Mira fixament la lluna. Fes-li un petó a l'aire i... Els dos infants es van mirar alhora i van somriure. Van agafar el paper, l'ampolla i el mirall i marxaren corrents cap a casa la Samri.

Com que l'endemà feien festa a l'escola, el Genís es va quedar a dormir a casa de la seva amiga. Les seves famílies els miraven divertides, sense saber perquè esta ven tan esverats i contents els dos infants. En acabar el sopar, van córrer tots dos cap a l'habitació de la Samri i van tancar la porta.

Van entrar en una petita cabana feta tota de llibres que el seu pare i ella havien construït en un racó de l'habitació, al costat de la finestra. Els dos infants esperen expectants i molt emocionats que la lluna arribés al punt més alt del cel. Havien tingut sort perquè aquella nit hi havia lluna plena.

Quan van veure que la lluna estava en el punt més alt del cel, van mirar-la fixament tal i com deia el missatge del paper. Llavors el Genís i la Samri es van agafar de la mà i enviaren un petó ben dolç i ensucrat cap a la lluna.

De cop i volta, sense entendre què havia passat, els dos infants es van trobar que estaven al bell mig de la lluna. No s'ho podien creure. La Samri girà el cap i va veure que al fons de tot de l'espai hi havia la Terra. Que petita que es veia des de lluny!

En un obrir i tancar d'ulls, una mirada que els resultava familiar els va picar l'ullet. Era l'avi que havien trobat aquell dia a la plaça i que els havia regalat tan amablement el mirall. No s'ho podien creure!

L'avi els va convidar a seure al seu costat i els explicà el seu secret tan misteriós. Aquell avi vivia totes les nits de l'any a la lluna i de dia al mateix poble que ells. Era l'encarregat de cuidar els fils invisibles de l'amistat.

Havia rebut molt poques visites des de feia molts anys. Gairebé ningú havia trobat l'ampolla al mar i si ho havien fet no havien pogut desxifrar el missatge, ni amb l'ajut del mirall. L'avi estava molt content de veure que tenia una visita molt i molt especial. Els dos infants estaven expectants.

L'avi els va explicar que, quan ell era un nen, també va trobar l'ampolla en una platja catalana. En arribar a la lluna es va trobar un vellet d'origen xinès que controlava un fil invisible vermell que, tal i com diu una llegenda xinesa, és un fil invisible que va des de la lluna a la terra i que uneix als amics que estan predestinats a trobar-se. Aquest misteriós fil invisible es pot tensar, enredar però mai es pot trencar.

La llegenda diu que les persones destinades a ser amics no se separaran mai, passi el que passi. L'avi, quan era nen, va decidir quedar-se a la lluna i donar un descans al vellet d'origen xinès que havia treballat tot aquell temps allà. Aquell nen però, quan el vellet xinès va marxar, va decidir fer un petit canvi. Va posar hi fils de més colors perquè hi haguessin molts més amics arreu del món. I així ha estat més de setanta anys cuidant tots i cadascun dels fils invisibles de l'amistat. L'avi era un expert amb els fils de colors. Si veia que se'n trencava algun, de seguida corria a arreglar-lo, hi feia una llaçada i el problema estava resolt, no fos cas que l'amistat entre dues persones es perdés per sempre. Els dos infants estaven emocionats. Quina feina més bonica que feia aquell avi! En acabar d'escoltar aquella emocionant història, els infants van anar amb l'avi fins a un petit cràter. Una vegada més, van quedar sorpresos i meravellats. Aquell avi controlava tots els fils que unien els amics de tot el món. No s'ho podien creure. Quin avi més valent i treballador!

L'avi se'n anà un moment i deixà sols els dos infants davant d'aquella meravella de fils de tots colors. Eren invisibles a la terra, però allà dalt es podien

veure tots i cadascun dels fils. La Samri, però, es va adonar d'una cosa que la va deixar bastant preocupada. Els fils que es veien des d'allà, estaven agrupats per colors. Els vermells amb els vermells, els grocs amb els grocs, i així amb tots els colors.

Van tenir una idea i es van afanyar a fer-ho abans que tornés aquell avi tan amable i els enxampés. Van agafar fils de diferents colors i els van entrellaçar entre ells. El Genís i la Samri somreien davant d'aquell espectacle multicolor. Ara sí que eren autèntics fils d'amistat, tots els colors barrejats. Així, per tot arreu hi hauria amics i amigues de tots colors sense distinció de races, llengües ni països. L'avi va tornar al cap d'uns minuts. No es podia creure el que tenia allà davant. Milers de fils de colors units i brillant com mai. Es va emocionar i va plorar d'alegria.

Al cap d'una estona l'avi va dir al Genís i la Samri que havien de tornar cap a casa, s'estava fent molt tard i havien d'anar a dormir. El sol sortiria al cap de molt poques hores. Per tornar a casa seva, l'avi va agafar un fil de color blanc molt brillant i especial i el va lligar al dit xic dels dos infants i els va dir unes paraules que recordaran tota la vida: *Els fils d'aquells qui són amics, mai s'esborren*. El Genís i la Samri van començar a caminar per la lluna, agafats de la mà i de cop i volta desaparegueren.

Al cap d'unes hores, els dos infants es van despertar a l'habitació. Havien descansat molt bé i, en veure's, van somriure amb molta complicitat. Recordaven l'aventura del missatge a l'ampolla, dels fils de colors i de l'avi tan amable que vivia a la lluna de nit i a Catalunya de dia.

Abans de sortir del llit, però, van veure un fil blanc que brillava molt i que unia els seus dits xics. Era el fil de l'avi. Van tornar a somriure i al cap d'uns segons el fil es va tornar invisible, però els infants notaven que el fil màgic continuava allà unint la seva gran amistat.

Després d'esmorzar sortiren a jugar amb els seus amics. Mentre anaven cap allà es van adonar d'un fet que els va sorprendre molt. Estaven molt sorpresos i decidiren anar a fer un tomb pel poble per comprovar si la seva idea havia funcionat. Van veure molta gent als carrers, gent de diferents països, races i cultures somrient i conversant els uns amb els altres. El Genís i la Samri van recordar l'avi de la lluna i van marxar corrents cap a la plaça on l'havien trobat el dia anterior per veure si l'avi era allà.

En arribar-hi, van notar que des de l'altra banda de la plaça l'avi els enlluernava amb un altre mirall. Hi van anar, el van saludar i l'avi els picà l'ullet.

Abans d'acomiar-se, l'avi mirà als dos infants i els va donar un úl tim consell, *Qui té un amic té un tresor*. La Samri emocionada, va tancar els ulls i per uns instants recordà el seu avi.

Comprensió lectora

1. On havia nascut la Samri?
 - a) A Egipte.
 - b) A Iemen.
 - c) A Djibouti.
 - d) A Etiòpia.
2. Com va arribar a Catalunya la Samri?
 - a) En vaixell.
 - b) En avió.
 - c) En autocar.
3. Com es diu el amic nou que fa a l'arribar a Catalunya?
 - a) Josep.
 - b) Martina.
 - c) Genís.
4. Com se sentia la Samri en recordar l'avi?
 - a) Alegre.
 - b) Trista.
 - c) Nerviosa.
 - d) Rabiüda.
5. Què creus que vol dir l'expressió "obria els ulls com a taronges escoltant les explicacions del seu amic"?
 - a) Que estava molt atenta al que deia el seu amic.
 - b) Que volia menjar taronges amb els ulls.
 - c) Que obria els ulls i només veia taronges.
6. En quina època descobreix el mar la Samri?
 - a) A l'estiu.
 - b) A la primavera.

- c) A la tardor.
7. Com reacciona la Samri al veure el mar per primera vegada en la seva vida?
- a) Es posa molt feliç i contenta.
 - b) Es posa a pensar.
 - c) Es gira i no el vol mirar.
8. Què van trobar al mar?
- a) Una llauna.
 - b) Un rellotge.
 - c) Un tresor.
 - d) Una ampolla.
9. Qui ajuda a desxifrar el missatge?
- a) Un xines amb fils vermells.
 - b) Un avi estrany.
 - c) Un rus amb una màquina especial.
10. Quina feina feia la persona que els ajuda a desxifrar el missatge?
- a) Arreglava els cables que hi ha a la Lluna.
 - b) Estava fent observacions de la Xina.
 - c) Mantenien units els fils de colors d'amistat de la Terra.
11. Escriu que t'ha semblat aquest conte: